

Галина Шатирко: «Спілкам потрібно повернутися до основ»

Світ 20 жовтня святкує Міжнародний день кредитної кооперації. Напередодні свята «Репортер» поговорив з головою Всеукраїнської асоціації кредитних спілок, головою правління кредитної спілки «Станіславська» Галиною Шатирко.

— Пані Галино, для чого потрібні кредитні спілки та чим вони відрізняються від банків?

— Кредитні спілки (КС) – це фінансові кооперативи, які мають допомагати найбільш вразливим та людям із малим достатком. У сучасному світі КС працюють у 97 країнах на всіх континентах. Їх є близько 49 000, а

членів спілок – 184 млн. осіб.

Традиційна ніша спілок – соціальне кредитування, мікрокредитування на потреби дрібних підприємців і сільгоспвиробників, на потреби територіальних, професійних і релігійних громад. А для соціально незахищених категорій відсотки по депозитах у КС є суттєвою прибавкою до зарплат і пенсій, можливістю підтримати родинний бюджет.

На відміну від банків, які часто переходять під контроль іноземного капіталу, спілки завжди залишаються виключно національною фінансовою системою, тому що будуються за принципом «знизу вгору».

— Як виникли українські спілки?

— Сучасні КС почали утворюватися в Україні з 1992 року. Ініціювали цей рух представники кредитних спілок етнічних українців США, Канади та Австралії. Нові КС були покликані стати історичними та духовними правонаступниками традицій кредитної кооперації, що виникла одночасно в обох частинах розділеної України в середині XIX ст. і діяла на сході до початку 1930-х, а на заході – до 1939 року. Тоді тисячі кредитних спілок, які працювали спільно з сільськогосподарською та споживчою кооперацією, були для мільйонів українців способом не лише економічного виживання, але й національного самовираження.

— Що встигли спілки за останні роки?

— Нинішні КС мають стати наступною ланкою еволюції в історії кредитного руху, поєднати міжнародні кооперативні принципи та сучасні технології роботи на фінансовому ринку. Давнє гасло українських кооператорів «Свій до свого по своє» мало набути нової якості, не втративши при цьому традиційної суті.

За 19 років такі цілі були досягнуті лише частково. З одного боку, виникли сотні класичних КС, які працюють із належним дотриманням кооперативних принципів. Саме ці спілки успішно подолали недавню кризу та продовжують служити своїм членам.

З іншого – виникали і структури, що діяли під назвою кредитних спілок, але не мали нічого спільного з ними за своєю суттю. То були непрозорі бізнес-проекти, а подекуди й сумнівні фінансові схеми. Саме вони масовими порушеннями прав своїх членів сприяли формуванню негативного іміджу спілок та значною мірою дискредитували саму ідею кооперативної взаємодопомоги.

— Як же відрізнити нормальних від липових?

— Кредитна спілка повинна мати свідоцтво реєстрації в Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України. Мати діючу ліцензію на здійснення діяльності. Бажано, щоб вона була членом асоціації кредитних спілок (місцевої чи всеукраїнської). Дуже важливо, щоб спілка мала тривалу історію роботи в регіоні. І ще: спілка повинна вести зважену фінансову політику, тож відсотки на депозит мають бути на рівні ринкових – не вище.

— Яким бачите майбутнє кредитних спілок?

— Оскільки в роботі з мільйонами громадян, особливо у сільській місцевості та малим бізнесом, кредитним спілкам в Україні немає альтернативи, то єдиним шляхом є негайні реформи, які дадуть можливість виправити помилки і забезпечити подальший розвиток.

І ще, дуже важливе. Кредитні спілки, як і 150 років тому, є лише одним із проявів життя громад, їх невід'ємною частиною та продовженням у сфері соціально-економічної активності. Громад – як самодостатніх і самоврядних територіальних, професійних чи релігійних спільнот. Без громад немає кооперативів, є лише кредитні установи кооперативного типу. І чим далі від громад, тим цей тип стає все менш кооперативним. Саме тому одним із завдань КС є плекання і консолідація таких спільнот.

— **Чим саме цікава спілка «Станіславська»?**

— Ми працюємо з 1998 року. Членами спілки є понад 17 тисяч мешканців Прикарпаття. У період фінансової кризи ми ні на день не зупиняли кредитування, при цьому вчасно розраховуючись із вкладниками. За весь час діяльності головним здобутком вважаємо стабільну роботу та довіру людей.

«Станіславська» і зараз не залишається осторонь життя людей і, крім своєї основної діяльності, намагається завжди співпрацювати з громадою. Щоразу пропонуємо власні проекти, проводимо семінари з фінансової просвіти, беремо участь у збереженні довкілля, хочемо розвинути форму співпраці у кооперативі, дбаючи про здорове харчування, підтримку свого виробника, організуємо різноманітні конкурси тощо.

Цьогорічний проект «Станіславів сміється» ми проводимо спільно з івано-франківським Студентським братством. Надіємось, що цей захід принесе франківцям дешицю гарного настрою, прикрасить будні веселим святом та заохотить усіх бажаючих проявити свій талант і любов до рідного міста.

Давайте робити добрі справи, і все буде добре!

Сергій Павлюк, [Івано-Франківський тижневик «Репортер»](#)